

[N. Chr. Christensen.]

spørgsmålene således, at den jævne mand blot aner fornuften og meningen bag dem.“

Det er ikke alene venstres og konservative blade, der har vendt sig imod den højtærede finansministers forslag i meget, meget skarpe ord; også den radikale presse advarer på det kraftigste. „Politiken“ har haft en leder, hvori det bl. a. hedder:

„Vi har allerede — og vi gentager — erkendt, at der kan være tilfælde, hvor samfundet har vital interesse i at få et vist sæt oplysninger på et bestemt område. Men samfundet i en liberal stat har også pligt til at beskytte sine borgere mod utidig nysgerrighed. Denne samfundspligt repræsenteres af folketinget, hvis medlemmer disse borgere på valg-dagen giver deres stemmer i håb om, at den, de stemmer på, vil forstå deres ængstelser og bekymringer, og i tillid til, at han vil sørge for, at sådanne anslag som finansministerens forslag til nysgerrighedens fremme ikke får mere fremtid for sig end en dødfødt mus.“

Fra venstres side er vi klar til at yde borgerne den beskyttelse, der efterlyses i disse — jeg kan vel sige frimodige, men ram-mende ord; og vi vil også gøre det i konsekvens af grundlovens almindelige værneparagraffer for privatrettigheder. Ordene om hjemmenes ukrænkelighed skulle jo ikke gerne være et luftigt begreb for det høje ting.

Jeg går ud fra, at det radikale venstre er på linie med partiets hovedstadsorgan og derfor heller ikke har megen appetit på dette forslag til nysgerrighedens fremme — for at blive i „Politiken“s advarende og malende billedsprog. Med en vis interesse vil tinget imødesee det radikale venstres indstilling overfor dette lille forslag med den store virkning. Jeg forudser begravelsen af de nye signaler ved en kommende udvalgsbehandling — og som en særlig venlighed overfor den højtærede finansminister skal jeg anmode om, at der nedsættes et udvalg desangående.

Poul Claussen: Det er jo en gammel lov fra 1895, der ønskes fornyet og forynget, og siden den første lovgivning på det område, vi her beskæftiger os med, er der med den udvikling, der har været — det har

man vist lov til at sige — løbet meget statistik i stranden.

Man kan kalde loven af 1895 for en ram-melov; men den havde dog noget i retning af grænser, selvom de syv hovedemner, som den nævner, er ganske omfattende. Det foreliggende lovforslag har ingen emnelist og ingen grænser. Der står i § 1: „... samfundsforholdene i videste forstand“. Enkelt og klart: alt og alle.

Med den gamle lov af 1895 som baggrund har de statistiske coutumearbejder — om jeg må udtrykke mig sådan — de forarbejder, der forlanges af en række tjenestemænd og offentlige institutioner, taget en rivende udvikling. Der er ingen tvivl om, at statistik på uendelig mange områder er nødvendig, og at den er til gavn såvel for den økonomiske som for en erhvervsmæssig prognose og i det hele taget for bedømmelse af forholdene. Samtidig har det udviklet sig sådan, at også vi mennesker er kommet ind i statistikkens favntag og derunder i virkeligheden er kommet til at udgøre en samling huller i et kort — huller, der hver for sig siger den indviede noget om os, og som tilsammen røber alle vore hemmeligheder uden at sige os selv noget. Men det er altså ikke nok. Myndighederne er ikke tilfredse; de vil have mere endnu at vide, og der søges altså nu gennem lovforslagets § 2 hjemmel for finansministeren til at tvinge os alle til at give alle de oplysninger, som kan rummes indenfor begrebet „samfundsforholdene i videste forstand“.

Udover loven af 1895 er der — som nævnt af den ærede foregående ordfører — i den almindelige lovgivning i stor udstrækning indført bestemmelser, der forpligter en masse mennesker og institutioner, især private erhvervsdrivende, til at meddele oplysninger, der er af interesse for det statistiske arbejde. Det er oplysninger, der har et ganske stort omfang, og undertiden volder det dem, der bliver sat til at skaffe materialet frem, meget besvær, i hvert fald meget arbejde. Når man endvidere erindrer, at det i overordentlig mange tilfælde drejer sig om erhvervsvirksomheder, der på andre områder og af andre hensyn er nødt til at ofre en masse tid på at fremskaffe oplysninger om mangfoldige ting: oplysninger om folkehold, om lønninger, om overarbejde, om ferieløn og feriemærker, om ansættelser